

Klenovské

noviny

M e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

VII. ročník

Číslo 11/2010

klenovskenoviny@klenovec.sk

Zdarma

Občania volili zmenu

V sobotu 27. novembra sa v Klenovci, tak ako na celom Slovensku, konali voľby do samosprávnych orgánov obcí. Z 2 541 zapísaných voličov si v našej obci splnili

svoju občiansku povinnosť 1 334 občanov, čo je 51,20%.

O post starostu obce sa uchádzali dvaja kandidáti: nezávislá kandidátka Mgr. Zlata Kaštanová, ktorá sa

o toto miesto uchádzala už v predchádzajúcom volebnom období a nominat strany SMER-SD JUDr. Pavel Struhár, ktorý zastával túto funkciu nepretržite dvad-

Mgr. Zlata Kaštanová, novozvolená starostka obce

Z obsahu:

- výsledky komunálnych volieb
- vodný živel sa vrátil
- Talent Klenovca
- stále rubriky
- v lazníckej škole na Javorine
- športové výsledky

sať rokov. Voliči odovzdali JUDr. Pavlovi Struhárovi 468 hlasov, kým Mgr. Zlate Kaštanovej 839 hlasov, čím ju posunuli aj do čela obce.

O stoličku poslanca obecného zastupiteľstva sa uchádzalo 31 kandidátov, z ktorých si voliči vybrali jedenásť svojich zástupcov. Aj v tomto prípade sa priklonili občania Klenovca k zmene, keď sa do obecného zastupiteľstva nedostali traja kandidáti z bývalého zoskupenia a naopak prednosť dostali štyria úplní nováčikovia v komunálnej politike.

Blažena Hrušková

Verejné predstavovanie kandidátov

V stredu 24. novembra, posledný deň predvolebnej kampane, sa v kinosále kultúrneho domu v Klenovci uskutočnilo verejné predstavovanie kandidátov na post starostu obce, ako aj kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva.

V úvode stretnutia Mgr. Blažena Hrušková oboznámila všetkých zúčastnených občanov s časom konania volieb do samosprávy obcí a s rozdelením volebných okrskov v obci Klenovec. Pri-

pomenula tiež, že Klenovec predstavuje jednomandátový volebný obvod, v ktorom občania volia jedenásť poslancov obecného zastupiteľstva. Potom nasledovalo krátke predstavenie kandidátov, najprv na post starostu obce a následne aj kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva. Žiaľ, niektorí kandidáti si nenašli čas alebo nepovažovali za potrebné predstúpiť pred svojimi voličmi a tohto svojho, pre niektorých

vôbec, prvého stretnutia s občanmi sa, jednoducho, nezúčastnili a odignorovali ho.

Hlavným bodom stretnutia boli na základe vzájomnej dohody samostatné vystúpenia kandidátov na miesto starostu obce pre volebné obdobie 2010 – 2014, a to Mgr. Zlata Kaštanovej a JUDr. Pavla Struhára. Následne mali zúčastnení občania možnosť v diskusií na ich vystúpenia reagovať. Najviac otázok či pripomie-

nok mali občania, ktorí bývajú v bytovkách, ako aj niektorí poslanci obecného zastupiteľstva. Jeden občan vo svojom vystúpení osočoval a následne aj menoval troch kandidátov, ktorých by voliči nemali voliť, čo je nielen neslušné a nekorrektné a nemá nič spoločné s modernou demokraciou, ale zároveň poukazuje aj na nízku úroveň občianskeho správania sa niektorých našich občanov.

Blažena Hrušková

Udialo sa ...

***4. novembra** sa v zasadačke obecného úradu uskutočnilo posledné zasadnutie obecného zastupiteľstva v tomto volebnom období.

***8. novembra** starosta obce JUDr. Pavel Struhár, zástupkyňa starostu Mgr. Blažena Hrušková a pracovník obecného úradu Ing. Mário Trnavský rokovali na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja v Bratislave ohľadom rekonštrukcie budovy Základnej školy Vladimíra Mináča.

***11. novembra** sa starosta obce JUDr. Pavel Struhár zúčastnil na stretnutí Rady Združenia miest a obcí Gemera a Malohontu, na ktorom jeho členovia hodnotili činnosť združenia za uplynulé obdobie.

***12. novembra** sa v zasadačke obecného úradu uskutočnili sľuby členov okrskových volebných komisií pre voľby do samosprávnych orgánov obcí.

***22. novembra** starosta obce JUDr. Pavel Struhár vyhlásil v dôsledku výdatných dažďov a následného vylitia potoka Klenovčok tretí stupeň povodňovej aktivity, ktorý trval do 23. novembra do popoludňajších hodín.

***24. novembra** sa uskutočnilo verejné predstavenie kandidátov na post starostu obce a kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva.

***27. novembra** sa konali voľby do orgánov samosprávy obcí, v ktorých si občania Klenovca volili starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva.

***3. decembra** rokovali starosta obce JUDr. Pavel Struhár a zodpovedný pracovník obecného úradu Ing. Mário Trnavský v Banskej Bystrici so zástupcami spoločnosti Lesy SR o dočasnej výpožičke správcovstva potoka Klenovčok, ktorá je podmienkou pre žiadanie finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Blažena Hrušková

Vodný živel sa vrátil

V dôsledku výdatného a neutíchajúceho dažďa v pondelok 22. novembra spôsobil okolo polnoci v našej obci opäť problémy potok Klenovčok, ktorý je v správe štátnych lesov. Pravdepodobne kvôli upchatiu rúr sa

voda z neho vyliala na ulicu, poškodila lavičku, most i cestu a dostala sa aj do pivníc a garáží rodinných domov.

Starosta obce JUDr. Pavel Struhár zvolal pracovníkov,

zabezpečil mechanizmy a na základe vzniknutej situácie ešte v utorok pred polnocou vyhlásil tretí stupeň povodňovej aktivity, ktorý trval až do utorňajšieho popoludnia.

Blažena Hrušková

Foto: Mário Trnavský

Foto: Mário Trnavský

Výsledky komunálnych volieb v obci

Výsledky volieb starostu obce:

P. č.	Meno a priezvisko	Politická strana	Počet hlasov vo volebných okrskoch			Celkový počet hlasov
			Okrskok č. 1	Okrskok č. 2	Okrskok č. 3	
1.	Mgr. Zlata Kaštanová	NEKA	321	250	268	839
2.	JUDr. Pavel Struhár	SMER-SD	129	172	167	468

Výsledky volieb poslancov obecného zastupiteľstva:

P. č.	Meno a priezvisko	Politická strana	Počet hlasov vo volebných okrskoch			Celkový počet hlasov
			Okrskok č. 1	Okrskok č. 2	Okrskok č. 3	
1.	Richard Bálint	SMER-SD	134	97	95	326
2.	Ing. Edita Bartová	SDKÚ-DS	89	100	132	321
3.	Zlata Bencsíková	SaS	67	38	25	130
4.	Ján Brndiar	SDKÚ-DS	158	143	167	468
5.	Mgr. Eva Brndiarová	LS-HZDS	123	106	72	301
6.	Pavel Búr	LS-HZDS	26	36	46	108
7.	Pavel Bútor	SMER-SD	85	103	98	286
8.	Ján Deme	NEKA	28	45	74	147
9.	Pavel Demeter	SMER-SD	38	52	78	168
10.	Ján Dovala	SDKÚ-DS	125	105	132	362
11.	Ing. Elena Dovalová	SMER-SD	68	89	68	225
12.	Ing. Štefánia Dovalová	SDKÚ-DS	103	131	84	318
13.	Mgr. Dalibor Ďuriš	NEKA	222	122	113	457
14.	Ján Figuli	SDKÚ-DS	171	143	150	464
15.	Peter Hruška	SDKÚ-DS	112	90	103	305
16.	Mgr. Blažena Hrušková	SMER-SD	81	81	95	257
17.	Mgr. Zlata Kaštanová	NEKA	284	225	209	718
18.	Ing. Michal Kňažek	SMER-SD	54	55	98	207
19.	Dušan Kurčík	SMER-SD	60	48	74	182
20.	Ing. Edita Moncoľová	SNS	74	75	113	262
21.	Ján Oláh	NEKA	30	45	46	121
22.	Pavel Paľo	EDS	25	44	34	103
23.	Ondrej Piater	LS-HZDS	29	27	66	122
24.	Mgr. Janka Pohorelská	NEKA	120	111	81	312
25.	JUDr. Pavel Struhár	SMER-SD	122	139	121	382
26.	Martin Štefánik	NEKA	202	152	122	476
27.	Svetozár Šulek	NEKA	112	95	97	304
28.	Bc. Michal Trnavský	SMER-SD	114	108	128	350
29.	Ján Ulický	SaS	31	52	77	160
30.	Mgr. Katarína Zamborová	SMER-SD	102	77	91	270
31.	Mgr. Stanislava Zvarová	SMER-SD	162	179	159	500

Účasť voličov:

	Okrskok			Spolu
	č. 1	č. 2	č. 3	
počet oprávnených voličov	852	830	859	2 541
účasť voličov v %	52,23 %	50,48 %	50,87 %	51,20 %
počet vydaných obálok s hlasovacími lístkami	454	432	448	1 334
počet odovzdaných platných hlasov	445	419	437	1 301
počet odovzdaných neplatných hlasov	9	13	11	33

Chovateľom oviec

Oštiepok z ovčieho mlieka

Prvé zverejnené správy o syre oštiepok pochádzajú z polovice 18. storočia. Niektorí autori uvádzajú, že oštiepky na území Slovenska sa začali vyrábať už v 16. storočí. Najdôveryhodnejší technologický opis výroby oštiepka na Slovensku uvádza prof. dr. Otakar Lexa v knihe Syrářství, Praha, 1915, str. 386 a 387.

Etymologický rozbor slova oštiepok dokazuje, že má starý slovenský pôvod. Začiatkové písmeno „o“ znamená ovčí. Zvyšok slova „štiepok“ vyjadruje spojenie štiepok syrový. V slove oštiepok je zakódovaný význam „ovčí syrový štiepok“.

Fyzikálno-chemická charakteristika oštiepka z ovčieho mlieka: priemerne obsahuje 62 hmotnostných % sušiny a 45 až 50 hmotnostných % tuku v sušine. Má elipsovité tvar s odchyškami vajca alebo šišky. V prostriedku na vypuklom obvode má odtlačenú ornamentiku a na oboch koncoch je odtlačená ciaoška. Hmotnosť oštiepka nie je ustálená. Najčastejšie je v rozpätí 400 – 600 g.

Povrch oštiepka býva vkusne zahladený, celist-

vý, vyleštený tukom, svetlohnedý až hnedý. Na reze od povrchu presahuje tmavý prstenec a v prostriedku má bieložlté sfarbenie.

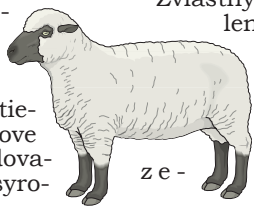
Konzistencia je podľa obsahu sušiny a dĺžky zrenia tuhá, drobivá a pri vyzretejšom oštiepku medzi prstami roztierateľná. Štruktúra na reze je celistvá, s menším počtom dutiniek a trhliniek. Chuť je typická kyslato mliečno syrová.

Oštiepok zelený

Zvláštny druh syra so zelenou plesňou na povrchu sa vyrábal na prelome 17. storočia na majetku vo Veľkej Bytči. Bol to lený oštiepok.

Vyprodukované z mlieka z rasy zelym zelym zelené plesne žijúcej na povrchu syra oštiepok prenikajú do vnútra, kde štiepia bielkovinu (kazein), mliečny tuk a kyseliny mliečne. Rozkladom uvedených zložiek syra sa vytvoria zvláštne chutovo príjemné látky. Zároveň treba dodať, že uvedené príjemné vlastnosti plesnivých syrov vytvára vhodné prostredie v priebehu zrenia, a to teplota 6 až 12°C, dobrá vetrateľnosť a primeraná vlhkosť.

Ladislav Gemeri

ze -

en -

Z kuchyne našich starých mám

S blížiacimi sa Vianocami sme pre vás v redakcii pripravili recept na zemiakový križliak, ktorý, čo sa týka výberu surovín, aspoň trochu dýcha starými časmi. Aj keď všetci dobre vieme, že naši starí rodičia v čase týchto najkrajších sviatkov v roku najviac piekli makovníky a orechovníky z kysnutého cesta a túto tradíciu si mnohí z nás uchovávajú, nezaškodí v čase hojnosti vyskúšať možno i s trochu nostalgie aj niečo iné, nenárodné, s použitím jednoduchých a pre každého dostupných surovín.

Zároveň chceme ukončiť aj jesenné tekvicové recepty, a to šalátom, ktorý môže spestriť aj vianočný jedálny lístok a v neposlednom rade obohatiť náš organizmus o chýbajúce vitamíny.

Zemiakový križliak

„Na prípravu zemiakového križliaka potrebujeme 250 g zemiakov, 250 g práškoveho cukru, 150 g polohrubej múky, 100 g hladkej múky, 100 g masla, 1 lyžičku sódy bikarbóny, 1 lyžičku mleté škorice, pikantný lekvár podľa chuti a mleté orechy na posypanie.“

Najprv uvaríme zemiaky v šupke a po vychladnutí a po ošúpaní ich najemno postrúhame. Pridáme preosiatu múku, cukor, zmäknutý tuk, sódu bikarbónu a škoricu a vypracujeme hladké cesto. Tretinu cesta odložíme a ostatné rozvaľkame a uložíme na vymastený a múkou vysypaný plech. Celý povrch cesta rovnomerne potrieme vrstvou lekváru a posypeme mletými orechami. Z odloženého cesta urobíme dlhé tenké valčeky, ktoré poukladáme na koláč do tvaru mriežky. Pečieme vo vyhriatej rúre, kým nie je koláč ružový. Vychladnutý križliak pokrájame na štvorce alebo obdĺžniky.“

Dobry tekvicovy šalát

„Na prípravu naozaj dobrého tekvicového šalátu potrebujeme 2 kg tekvice, 500 g cibule, 500 g mrkvy a 500 g červených hrubostených paprik.“

Očistenú tekvicu, cibuľu a mrkvu postrúhame, pridáme na rezance pokrájanú papriku, zmiešame a naplníme do pohárov. Zalejeme nálevom pripraveným z 1,5 l vody, 300 ml octu, 400 g cukru a 1 balíčka ZELKA. Sterilizujeme 7 minút.“

Blažena Hrušková

December

V minulosti pomerne rozšírenou, ale aj pestovanou rastlinou bol topinambur. Pod týmto názvom ho dnes málokto pozná. Skôr sú známe názvy židovské zemiaky alebo hovorový názov čučovka.

Topinambur nie je našou pôvodnou rastlinou. Pochádza zo Severnej Ameriky, kde ho pestovali pôvodní obyvatelia, Indiáni kmeňa Totpinamba. Podľa toho dostal aj meno. Do Európy sa dostal niekedy v 17. storočí.

Topinambur je schopný vyprodukovať veľké množstvo organickej hmoty. Je to rastlina dosahujúca výšku 1,5 až 2 m. Tvarom pripomína slnečnicu a botanicky patrí aj do tej istej čeľade. Pestuje sa pre hľuzy, ktoré rastú pod zemou, podobne ako zemiaky. Na kŕmne účely sa používa nadzemná časť. Kvitne na vrchole žltým malým kvetom. Tva-

Okienko záhradkára

rom pripomína kvet slnečnice. Zdúrené lôžka kvetov sa používali ako potravina. Semená dozrievajú len v teplejších oblastiach. V našich záhradkách sa rozmnožuje výhradne vegetatívne, a to hľuzami. Hľuza pripomína zemiak, ale má očka vsadené hlbšie. Jednotlivé hľuzy sú akoby zrastené a nepravidelné. Šľachtením sa vyseletovali aj druhy s hladkým povrchom. Môžu sa konzumovať aj surové. Sú sladkej jemnej chuti. Šupka je podľa odrody biela, ružová alebo až fialovo-červená. Plodina obsahuje okrem minerálnych látok, ako je železo alebo kremík aj bielkoviny, tuky a aj okolo 16 % inulínu, ktorý nezvyšuje hladinu cukru. Preto je vhodnou potravinou pre diabetikov.

Na klimatické podmienky

a na pôdu je nie náročný. Vzhľadom na to, že prináša vysoké úrody, odčerpáva pomerne veľké množstvo živín z pôdy. Hľuzy vysádzame skoro na jar, len čo trochu obschne pôda. Keď sú veľké ako slepačie vajce, tak ich sadíme celé. Väčšie môžeme rozrezať tak, aby na každej časti zostalo niekoľko kľúčnych očiek. Vysádzame ich do riadkov vzdialených asi 0,3 m od seba. Hĺbka sadenia je asi 0,13 m, očkami nahor. Je to potrebné pre dobrý rast. Keď rastliny dosiahnu výšku asi 0,3 m, tak ich ohrnime, hlavne pre ich lepšiu stabilitu. Koncom leta zrežeme stopky asi na výšku 1,5 m. Tým zlepšime stabilitu rastlín voči vetru a odstránime aj kvety. Keď chceme topinambury použiť aj ako vetrolamy, musíme ich priviazať na konštrukciu. V období väč-

šieho sucha je potrebné ich polievať, aby mohli narastať hľuzy. Keď začnú listy žltnúť, môžeme rastliny zrezať tesne nad zemou. Hľuzy môžeme vyberať už po 16 až 20 týždňoch po vysadení. Z pôdy ich však vyberáme podľa potreby, a to preto, že rýchlo schnú a znehodnocujú sa. Napriek tomu, keď si chceme urobiť zásobu na zimné mesiace, keď je pôda zamrznutá, môžeme to urobiť tak, že chránime pôdu pred zamrznutím zakrytím izolačným materiálom a fóliou, aby nezmokla a nezamrzla. Na kratšiu dobu môžeme hľuzy uskladniť v pivnici zasypaním pieskom či zeminou, alebo v igelitovom vrecúšku v pivnici, ktoré musí byť na vrchu otvorené. Hľuzy sú hodnotené ako jemná zelenina. Môžeme ich použiť tak isto ako zemiaky do polievok, na prípravu šalátov, varené, dusené, pečené alebo vyprázané.

Jaroslav Jáchim st.

Klenovskí regrúti

V druhej polovici každého roku dostávali mladenci vo veku osemnásť až dvadsať rokov predvolanie na vojenský odvod, po staršom na asertírku. V stanovený deň sa museli dostaviť do určených priestorov, ako bolo napísané: v poriadku, čistí a triezvi. Nebolo zriedkavé, že posledný bod požiadavky prekračovali dopingom alkoholu. Junáci, urastení aj podvyživení, nastupovali pred komisiu v minulosti úplne nahí, neskoršie už v trenírkach. Komisia zložená z dôstojníkov, úradníkov a jedného i viac lekárov vyvodila najčastejšie záver: schopný bez chyby. Nemuselo to byť na prvýkrát. Študentom, zdravotne postih-

nutým alebo pracovníkom v zahraničí nástup vojenskej služby odložili o rok alebo o dva roky. Odvedený mladý muž sa stal brancom. Do značnej miery mal byť hrdý, že bude slúžiť vlasti, ako zákony kázu.

Na vojenskú službu branci nastupovali v jednom termíne, a to prvého októbra. V neskorších rokoch boli dva termíny nástupu. Kritické dni u brancov boli v týždni pred nástupom, pred rukovaním. Bujari a rozpustení junáci potúžení alkoholom vyvádzať po dedine šibalstvá ako cunami po mori. Tak sa stalo, že v jednu noc povynášali drevené záchody (latríny) z dvorov na námestie pred obecny úrad. Inokedy

ich vyvrátili do Rimavy. Stalo sa aj to, že vložili sedliacky drevený voz na strechu kolešne. To iste nepotešilo majiteľov, ale, ako hovorili, bolo to huncútstvo a veľké pestvo. Samozrejme, v širokej verejnosti to malo veľmi záporný ohlas.

Branci rukovali s dreveným kufrikom predpísaných rozmerov, čiernej farby, zamykateľným zámkom a napísaným menom. Pochopiteľne, už prvé dni vojenčenia schladili rozpálené hlavy brancov. Ucháňov či bažantov, ako nazývali nováčikov, prehánali nielen inštruktori, ale aj mazáci, skúsení vojaci z druhého ročníka služby. Záverečný druhý ročník doformoval „hlúpeho civi-

la“ na vojaka a muža, ktorý si vypestoval návyk na poriadok, disciplínu a zodpovednosť. Často získal aj profesiu, napríklad vodiča či pracovníka zemných, pracovných aj elektrických strojov a zariadení. Okrem toho, mladí muži nadobudli skúsenosti zo života v inom prostredí, aj v takom, ktoré by inak nevideli. Mladicka potencia navádzala kontakty s dievčatami, a tak sa pri dobrej vôli skrížili vzdialené bunky genetiky v prospech vzniku kvalitnej novej generácie.

Vyslúžený vojak sa stal záložníkom v evidencii vojenských úradov. Profesionálna armáda odsunula túto celú problematiku do spomienok.

Koloman Zúrik

Talent Klenovca

V piatok 19. novembra sa na javisku kultúrneho domu uskutočnila zaujímavá súťaž Talent Klenovca, ktorú pre deti s rôznymi zaujímavými záľubami pripravili mladí folkloristi z folklórnych súborov Mladosť a Zornička s podporou obecného úradu, miestneho kultúrneho strediska a občianskeho združenia RODON.

Porota v zložení Mgr. Jana Bálintová (učiteľka ZŠ Vladimíra Mináča), Mgr. Blažena Hrušková (zástup-

kyňa starostu), Oľga Kaľavská (riaditeľka MŠ Karola Pajera), Milada Kochanová (zástupkyňa OZ RODON), Mgr. Janka Pohorelská (riaditeľka Špeciálnej základnej školy) si spoločne s divákmi so záujmom pozrela 19 vystúpení, v ktorých sa striedali spev, moderný i ľudový tanec, klavírne číslo, hra na gitare a spev, plieskanie bičom či modelovanie z plastelíny.

Všetci súťažiaci predstavili svoje umenie s radosťou

a veľkým zánietením, a tak mala porota neľahkú úlohu, z rôznorodých a niekedy aj ťažko porovnateľných súťažných vystúpení určiť poradie. Keďže sa všetky členky poroty vopred dohodli na spôsobe hodnotenia, jednoduchý súčet bodov určil poradie i titul Talent Klenovca, ktorý napokon získali Mária Balciarová za krásny spev, Lucia Zvarová a Jozef Bulka za svoje umenie, ktorým prezentovali ľudový tanec a Ján Radič za tanečné

majstrovstvo, akým predviedol tanec HIP – HOP.

Lucia Zvarová a Jozef Bulka odovzdali svoje ocenenie rómskemu folklórnemu súboru Slniečko.

Program Talent Klenovca, ktorý sa stretol aj so záujmom občanov moderovali Silvia Chudicová a Alex Bálint.

Výsledky súťaže sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Blažena Hrušková

Poradie	Súťažiaci	Vek	Súťažná disciplína
1. miesto	Mária Balciarová	13 r.	spev
	Lucia Zvarová a Jozef Bulka	11 r. a 12 r.	ľudový tanec z Moravy
	Ján Radič	14 r.	tanec HIP-HOP
2. miesto	Paula Vrbinská	11 r.	ľudový spev
	Michaela Oláhová	6 r.	moderný tanec
	Klaudia Oláhová	10 r.	moderný tanec
3. miesto	Soňa Cibuľová	14 r.	spev a hra na gitare
	Dominik Kocka	10 r.	modelovanie z plastelíny
	Nikoleta Paľová	11 r.	klavírne číslo
4. miesto	Stanislav Parobek	13 r.	plieskanie bičom
	Mária Kocková	12 r.	spev
	Janka Radičová	16 r.	tanec HIP-HOP
5. miesto	skupina Rebelky - Dáša, Izabela, Roberta Cibuľová	13 r.	moderný tanec
	Dominika Oláhová	13 r.	spev
	Lubomíra Radičová	13 r.	moderný tanec
6. miesto	Ján Oláh	8 r.	tanec HIP-HOP
	Alžbeta Oláhová a Frederika Oláhová		moderný tanec
	Erik Cibuľa, Kevin Cibuľa, Ondrej Radič	10 - 12 r.	tanec HIP-HOP

V lazničkej škole na Javorine

Osada Javorina sa nachádza v najsevernejšom kúte rozsiahleho klenovského chotára na holiach Veporských vrchov. Sem sa ešte pred rokom 1848 prisťahovali z Oravy tzv. vrchovci, ktorých rodení Klenovčania nazývajú aj Poliakmi. Medzi sebou dlho hovorili goralským nárečím. Štátna správa zriadila na Javorine v roku 1940 základnú školu pre deti z okolitých lazničných osád (kolešní) Staré pole a Skorušina.

V roku 1951 sa v škole uvoľnilo miesto riaditeľa a učiteľa. Školský inšpektorát v Hnúšti a obec Klenovec mali záujem o čo najrýchlejšie obsadenie týchto miest. Keď sa o tom môj manžel dozvedel, povedal mi: „Poďme na Javorinu! Je tam aj byt pre riaditeľa školy. Vyriešili by sme si aspoň načas problém bývania.“

Dlho som nerozmýšľala a súhlasila som s týmto návrhom. Mali sme už syna Paľka a ten tiež potreboval lepšie podmienky. V preplnenom rodičovskom dome nám už bolo tesno.

Tak sme sa ocitli na Javorine – v drevenej prízemnej budove, v ktorej bola veľká trieda a kabinet a vedľa učiteľský byt – predizba, kuchyňa a dve izby: obývačka a spálňa. Byt sme si rýchlo zariadili a dali sme sa do práce.

Pomery boli spočiatku hroznú. Cez školský dvor chodili kravy na pašu. Bývali sme na samote, ďaleko od civilizácie. Vyše dvoch hodín sme peši chodili na Ráztočné, odkiaľ premával autobus. Školníčka Mária Rapčanová len raz do týždňa nosila poštu z poštového úradu v Klenovci. Manžel mal motocykel, na ktorom chodil na nákupy a na pracovné cesty. Väčšie zásoby potravín nám doviezli na voze susedia. Neďaleko školy bývali Rapčanovci, ďalej Beňušovci, Kizekovci, Ridožňovci, Dirbákovci a ďalší. Boli to početné rodiny, ktoré sa živili poľnohospodárstvom, chovom dobytky a oviec, pracovali na svojom malom majetku a chodili do práce k štátnym lesom. Bo-

Rozprávanie Anny Černákovovej

li to drevorubači, lesní robotníci. Ovládali aj rôzne remeslá. Slovom šikovní ľudia. Deti v tom čase bolo dosť.

Škola a žiaci

Škola bola jednotriedna. Mala jednu triedu, v ktorej bývalo dvadsať žiakov 1. - 8. ročníka. Mala som na starosti najmenšie deti – 1. - 4. ročník. Učila som ich čítať, písať, počítať a dievčatá ručné práce a varenie. Hodne času som venovala hudobnej výchove. V škole sme veľa spievali. Manžel učil starších žiakov – 5. - 8. ročník: prírodné predmety, matematiku, slovenčinu a históriu. Náboženstvo vyučoval

Július Belan z Klenovca. U žiakov často zistil svrab a iné nákazlivé choroby z nečistoty.

Mali sme viaceré nedorozumenia s rodičmi, lebo naše rady, ktoré boli dobre mienené, sa vždy u nich nestretli s porozumením. Bola som z toho nešťastná. Často som plakala, keď mi neodôvodnene ubližovali. Raz sa stal tento prípad: „Učiteľka ma zbila!“ povedala žiačka svojej mame, keď prišla domov s poranením na zadku. Pri konfrontácii v škole za prítomnosti detí a rodičov sa ukázalo, že sama spadla a poranila sa, keď na ceste

Anna a Pavel Černákovci

katolícky farár – dekan z Lomu nad Rimavicou. Žiaci boli poslušní. Radi chodili do školy a radi sa učili. Doma museli pomáhať rodičom. Pásli kravy a vykonávali rôzne práce okolo domu. Nemali čas na prípravu na vyučovanie. Všetko sme ich museli naučiť v škole. Tu si napísali aj domáce úlohy. Pracovali sme s nimi individuálne.

Hodne času sme venovali tomu, aby sme ich naučili dobrému správaniu, hygiene, slušnému rozprávaniu a podobne. Deti pochádzali zo zaostaleho vrchárskeho prostredia. Doma ich to nenaučili, hygienu nepoznali, nos si utierali do rukáva, ruky si neumývali a podobne. To všetko sme ich museli učiť. Išlo to pomaly a ťažko. Zo zdravotnej stránky ich sledoval obvodný lekár MUDr.

nedávala pozor. Žiačka sa to bála mame povedať, preto si vymyslela túto lož.

K žiakom sme sa správali priateľsky. Nebili sme ich, ale disciplínu sme vyžadovali. Kto neposlúchal a vyrušoval, ocitol sa v lavici hanby, ktorú deti nazývali aj somárskou lavicou. S rodičmi sme spolupracovali. Pravidelne sme zvolávali schôdze rodičovského združenia, na ktorých sme rodičov informovali o prospechu a správaní žiakov a riešili sme s nimi všetky výchovné problémy. Naše úsilie bolo nakoniec odmenené zlepšením vzťahu s rodičmi a prospechu žiakov.

Spočiatku tento vzťah nebol najlepší. Na Javorinu sme prišli na začiatku päťdesiatych rokov, krátko po prevrate roku 1948. Aj na dedine sa začal budovať so-

cializmus. V obci sa zakladalo roľnícke družstvo a zadávali sa nové poriadky. Obyvatelia Javoriny – vlastníci pôdy a majitelia malých hospodárstiev a pritom veriaci katolíci – sa nechceli vzdať ani súkromného vlastníctva, ani viery. Okrem toho mali zlé skúsenosti z povojnových rokov, keď museli štátu odovzdávať vysoké kontingenty – dodávky poľnohospodárskych produktov. Aj v učiteľoch videli predstaviteľov štátu a vládnucej strany, ktorá ich utlačala.

Rozlúčka s Javorinou

Časom sa naše vzťahy zlepšili. Vytvorila sa medzi nami dôvera. Ženy chodili ku mne na besedy a pre rady a chlapi s manželom každý večer počúvali v kuchyni rozhlas. My sme zase ako učiteľia navštevovali rodiny žiakov. Mládež organizovaná v Československom zväze mládeže – predsedom bol Ján Sojka z osady Dolina – sa tiež schádzala v škole. Tu sa hrávali divadlá, ktoré sme nacvičovali s miestnymi ochotníkmi, dokonca sa tu konali aj tanečné zábavy za účasti cigánskej hudby z Klenovca. Život na Javorine bol nakoniec veselý a celkom znesiteľný.

Keď sa roku 1956 skončilo naše pôsobenie v lazničkej škole na Javorine, veruže som si aj poplakala. Bolo mi ľúto za ľuďmi, s ktorými som prežila na klenovských vrchoch sedem rokov, najmä za žiačkami a žiakmi tejto školy mi bolo smutno.

Július Molitoris

Škola na Javorine

Ľudovú školu na Javorine zriadili roku 1940 za vojnovnej Slovenskej republiky. Vyučovanie sa začalo roku 1941. Pre nedostatok priestorov ju prestahovali do novopostavenej dvojtriednej ľudovej školy v Skorušine. Odtiaľ postupne preložili do Základnej školy v Klenovci ročníky 6 – 9, neskôr aj ročníky 1 – 5. Školu v Skorušine zrušili roku 1972.

Ján Roman

ŠPORTOVÉ OKIENKO

Epilóg futbalovej jesene

Epilógom futbalovej jesene bol zápas našich futbalistov s mužstvom Muráňa. Výsledok už nemohol ovplyvniť postavenie nášho mužstva v tabuľke, ale bola to príležitosť na zmenšenie bodového odstuhu od najlepších. Zostala, žiaľ, nevyužitá.

Klenovec – Muráň 3:3 (1:1)

V dohrávanom stretnutí 8. kola s Muráňom sa futbalisti lúčili s kalendárnym rokom 2010. Aktívna hra v úvode zápasu nám vyniesla v 20. minúte vedúci gól z kopacky Vývleka. Naša preva ha pokračovala aj po strelení vedúceho gólu. Do kabíny však odchádzali mužstvá za nerozhodného stavu, pretože po nešťastnej rozohrávke nášho brankára hostia

vyrovnali na 1:1. V druhom polčase sme pokračovali v tlaku na súperovu bránu, zasiahla však vyššia moc – rozhodca, ktorý z nepochopiteľných dôvodov naria dila proti nám pokutový kop. Hostia ponúknutú šancu využili a ujali sa vedenia 2:1. My sme kontrovali gólom Borisa Cibuľu a vyrovnali na 2:2, ba v 80. minúte striedajúci Maroš Hruška posunul naše mužstvo do vedenia na 3:2. Opäť však zaúradovala

vyššia moc – rozhodca, ktorý neváhal odpísať už druhú vymyslenú penaltu proti nám a súperovi ponúknuť vyrovnanie. Naši hráči síce ani za stavu 3:3 nekapitulovali a snažili sa strhnúť víťazstvo na svoju stranu, na výsledku sa však už nič nezmenilo.

Na stretnutie sme nastúpili v zostave: I. Hruška – Vývlek, Valent, M. Parobek, Vince, Hlôška, Barto, Medveď, Fiľo,

B. Cibula, Kriška. Striedali Kasáč, M. Hruška, Múka.

Tabuľka po jesennej časti

1. Tachty	13	12	0	1	62:10	36
2. Lubenik	13	10	0	3	39:22	30
3. Kráľ	13	8	3	2	30:15	27
4. V. Teriakovce	13	9	0	4	29:21	27
5. Klenovec	13	6	4	3	28:18	22
6. R. Janovce	13	5	5	3	20:20	20
7. Jelšava	13	5	3	5	28:22	18
8. Revúčka	13	5	1	7	27:30	16
9. Ožďany	13	5	1	7	20:30	16
10. Muráň	13	3	6	4	22:33	15
11. Sirk	13	3	1	9	14:21	10
12. Hajnáčka B	13	3	1	9	15:40	10
13. Bátka	13	1	3	9	15:42	6
14. Stárňa	13	1	2	10	15:41	5

Pavel Ďurík/Michal Kňažek

Výsledky bedmintonových zápolení

Juniorská reprezentácia v bedmintonu na turnaji Olympic Hopes 2010 obsadila druhé miesto

Poľské mesto Kedzierzyn-Kozle hostilo v dňoch 5.-6. novembra juniorské reprezentačné výbery do 17 rokov na turnaji Olympijských nádejí 2010. V novej športovej hale určenej hlavne pre bedminton sa stretli reprezentačné výbery Faerských ostrovov, dva výbery domáceho Poľska a výber slovenských juniorov. Medzi štvoricou juniorských reprezentantov sa predstavila aj Nikoleta Bálintová z TJ Družstevník Klenovec.

Stretnutia sa hrali na tri víťazné zápasy - chlapčenskú a dievčenskú dvojhru a štvorhra a zmiešaná štvorhra, systémom každý s každým. Na úvod turnaja sa stretol slovenský výber s Faerskými ostrovmi a bez problémov túto ostrovnú krajinu zdolal v pomere 5:0. Nikoleta sa predstavila vo štvorhre a zmiešanej štvorhre. V druhom stretnutí prekvapujúco zdolali slovenské nádeje favorizovaný domáci tím Poľsko „A“ 3:2, keď v rozhodujúcom zápase zdolala dvojica Bálintová-Repiská poľské protihráčky 2:1 na sety. Pred posledným vystúpením slovenského družstva bolo jasné, že horšie ako druhé slovenské druž-

Olympijské nádeje: zľava T. Kessler - tréner, M. Repiská, N. Bálintová, D. Balucha, M. Hliničan

stvo skončiť nemôže a zrejme aj to sa podpísalo pod prehru mladých Slovákov s Poľskom „B“ 2:3. V rozhodujúcom stretnutí prehrala dvojica Hliničan-Bálintová 1:2 na sety.

O prvenstve Poľska „B“ na turnaji rozhodol pri rovnosti bodov a setov až rozdiel košíkov, ktorý hovoril pre druhý domáci tím.

Veľká cena juniorov v Prešove

Národné bedmintonové centrum v Prešove bolo v sobotu 6. novembra dejiskom v poradí druhej Veľkej ceny starších juniorov v bedmintonu. Za účasti 62 juniorov a junioriek zo 16-tich

klubov Slovenska vybojovala Denisa Antalová pre klenovský bedmintonový oddiel prvenstvo v zmiešanej štvorhre. Po prvýkrát sa v tejto kategórii (do 19 r.) predstavila ešte len 14-ročná Ivana Lásková.

Pri neúčasti Nikolety Bálintovej, ktorá mala reprezentačné povinnosti v zahraničí, bol partnerom Denisy v mixe Daniel Beluško (BC Prešov). Ako piaty nasadený pár porazili v treťom kole nasadenú jednotku turnaja Vicen-Machunková (Spoje Bratislava, CEVA Trenčín) 2:1 na sety. Semifinálový súboj sa už niesol plne v réžii prešovsko-klenovského páru a nad dvojicou Haring-

-Mayerová (Spoje Bratislava, M-Šport Trenčín) pofahky zvíťazili 2:0 na sety. Finálový duel vyznel jednoznačne pre dvojicu Beluško-Antalová a domácu dvojicu Kall-Kubiková porazil v dvoch setoch 21:18, 21:6. Druhá z dvojice Klenovčaniek - Ivana Lásková sa predstavila s Kanásom (ŠK BENNI Nitra) a po výhre v prvom kole nad dvojicou Vrabeľ-Ondrejová (obidvaja Šport. gymn. Košice) už zo šestnástky do ďalších bojov nepostúpila.

Aj vo dvojhre junioriek sa Antalová postavila na stupeň víťazov. Semifinálový duel však nevyšiel celkom podľa jej predstáv, keď s Čiznárovou (M-Šport Trenčín) po prvom víťaznom sete v pomere 24:22 už nedokázala dotiahnuť zápas do víťazného konca a zvyšné dva prehrala 11:21 a 14:21. Aj tak to v konečnom účtovaní znamenalo tretie miesto. Lásková sa po víťazstve v prvom kole nad Ondrejovou (Šport. gymn. Košice) v šestnástke najlepších stretla s neskoršou víťazkou turnaja Kubikovou (BC Prešov). Staršej a omnoho skúsenejšej bedmintonistke podľahla v dvoch setoch 8:21 a 7:21.

Smolu mali dievčatá vo štvorhre, keď hneď v prvom kole narazili na hlavné favoritky turnaja.

(pokračovanie na strane 8)

Výsledky bedmintonových zápolení

(dokončenie zo strany 7)

Dvojica Kubíková-Machunková (BC Prešov, CEVA Trenčín) im nedala najmenšiu šancu a zvíťazila v dvoch setoch 13:21 a 14:21.

Päť prvenstiev Hruškovej a Šmatláka na Grand Prix Prešova

Druhým celoslovenským turnajom pokračoval seriál Veľkých cien mladších žiakov v bedminton. V Národnom bedmintonovom centre v Prešove sa predstavili na Veľkej cene aj mladi klenovskí bedmintonisti. Monika Hrušková, Vanessa Mináčová, Richard Šmatlák, Dárius Bálint a Marek Trnavský bojovali v sobotu 20.novembra o medaily a body do slovenského rebríčka.

Medailovú žatvu začal v zmiešanej štvorhre pár Šmatlák-Hrušková. Suverénnym spôsobom sa prebojoval do finále, kde v dvoch setoch mladi Klenovčania porazili dvojicu Lipták-Drotárová (ATU Košice, Lok. Košice) a získali prvé pódiové prven-

stvo. Druhá klenovská dvojica Trnavský-Mináčová po víťaznom stretnutí v prvom kole obsadila 9.-16. miesto. Také isté umiestnenie vybojoval aj Dárius Bálint, ktorý nastúpil v mixe s Tatianou Gašparovou (BK MI Trenčín).

Kvalita mladých Klenovčanov sa naplno ukázala vo

dvojhre chlapcov a dievčat, kde Monika Hrušková a aj Richard Šmatlák zvíťazili. Hrušková vo finálovom zápase dňa porazila v troch setoch Drotárovú (Lok. Košice) a Šmatlák v dvoch setoch Samuela Ivanku (Gymnázium Partizánske). Trnavský a Bálint zhodne obsadili 9.-16. miesto, keď sa im do os-

mičky najlepších nepodarilo postúpiť. Novicka v tejto kategórii - Vanessa Mináčová z prvého kola nepostúpila.

Vo štvorhre dievčat si tretie prvenstvo vybojovala Hrušková, ktorá spolu z Drotárovou zvíťazili v tejto disciplíne bez straty setu. Dvojicu Pavlíková-Žeravá (ŠŠK Široké, ZŠ NR Hnúšťa) porazili hladko v dvoch setoch. Pár Mináčová-Mihaľáková (Klenovec, Lok. Košice) ostal na raketách súperiek hneď v prvom kole.

Šmatlákovi sa vo štvorhre chlapcov nedarilo tak ako Hruškovej a bolo z toho „len“ tretie miesto. Spolu s Liptákom (ATU Košice) sa im v semifinále nepodarilo poraziť druhú nasadenú dvojicu Ludík-Orság (obidvaja BK MI Trenčín) a po prehre v dvoch setoch sa im finálové brány zatvorili. Po medaile siahala aj dvojica Bálint-Trnavský, ale nakoniec sa im nepodarilo prebiť cez osmičku najlepších.

Richard Bálint

Monika Hrušková a Richard Šmatlák

Obec Klenovec, OZ RODON Klenovec

Vás pozývajú na vianočný program
pod názvom

Pokoj ľuďom dobrej vôle

ktorý sa uskutoční dňa 12.12.2010,
t. j. v nedeľu o 15.00 hod.
v Kultúrnom dome v Klenovci.

Vstupné ľubovoľné!

Pod'akovanie

Ďakujeme všetkým, ktorí sa aktívne zapojili a prispeli do celonárodnej zbierky

Hodina deťom

„ULIČNICA“,

ktorá sa konala dňa
12.11.2010 v uliciach obce
Klenovec.

Aj vďaka Vám sa vyzbierala
suma **559,20 €**, ktorá bola
poukázaná na účet zbierky
Hodina deťom.

Organizátori zbierky
Občianske združenie
RODON Klenovec

Klenovské

noviny

Vydáva Obec Klenovec. Adresa redakcie: Obecný úrad, Klenovské noviny, Námestie Karola Salvu 1, 980 55 Klenovec. Telefón: 0911/886707, e-mail: klenovskenoviny@klenovec.sk. Šéfredaktorka Mgr. Blažena Hrušková, redakčná rada Ing. Michal Kňažek, Július Molitoris, grafická úprava Ing. Michal Kňažek. Reg. číslo MK SR: EV 1890/08, Tlač: REALITY-PRINT, Námestie M. Tompu 4, Rimavská Sobota